

ОДОБРЯВАМ:

МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
ПРОФ. ДСН ДИМИТЪР ГРЕКОВ

Съдържание на информацията, която се изпраща до Европейската комисия
съгласно чл. 67(1)

Информацията трябва да включва:

1. Референтна таблица

Название на мярката

Схема за обвързано подпомагане за плодове

Кореспондиращ номер

7

2.1. Название и описание на всяка мярка за подпомагане

Номер на мярката за подпомагане (съгласно номерирането в точка 1)

7

3.a. Целеви сектор/регион

Плодове и зеленчуци

3.a. Целеви регион [да се включи, в случай, че в предишната точка е отбелязан
„регион”]

неприложимо

3.b. Вид земеделие или специфични земеделски сектори

Специфичен земеделски сектор

Описание на вида земеделие/сектора

Секторът включва стопанства на територията на България с минимум 0,5 ха от
допустимите плодове.

3.b. Описание на изпитваните трудности

Състоянието на овощарството в страната е в силна зависимост от множество природни
и социално-икономически фактори. Факторите, които обуславят негативното развитие
на изброените сектори, са: недостигът на финансови средства за уедряване и
модернизиране на производството; остаряване на съществуващите насаждения и
недостатъчни темпове на създаване на нови насаждения; недостатъчна работна ръка и
ползване на нискоквалифициран труд при производството и беритбата; проблеми с
напоиването (недобро състояние на поливната инфраструктура, недостатъчна поливна
техника, висока цена на водата); застаряване на населението в стопанствата, където се
отглеждат такива култури; липса на търговски договорености между производители и
търговци за реализиране на готовата продукция.

Отглеждането на плодове и зеленчуци е капиталоемко, тъй като изисква време, труд и
значително количество посадъчен материал, което е свързано с много разходи.

Повечето от многогодишните култури са силно зависими от природните условия и са чувствителни към слани, мъгли, градушки, суховеи и други неблагоприятни природни явления. Освен това продукцията на трайните култури е нетрайна, което ограничава транспортирането ѝ и съхранението ѝ.

Съществен е и демографският проблем в България и обезлюдяването на селските райони, които се отразяват негативно на трудоемки сектори като овощарството.

Влошената възрастова структура на овощните насаждения (недостатъчно нови насаждения) води до ниски средни добиви в национален мащаб. През 2010 г. площите с млади овощни насаждения (невстъпили в плододаване) заемат 4 358 ха. Създадените нови насаждения в периода октомври 2009 г. - септември 2010 г. са 810 ха и заемат 1,8% от реколтираните площи, което е недостатъчно за възпроизводство на насажденията. По данни на отдел Агростатистика, МЗХ, през 2012 г. при трайните насаждения от най-разпространените на територията на страната видове, а именно – праскови, нектарини, кайсии, круши и ябълки, средно едва 22,2% от насажденията са млади и попадат в първа група по възраст от 1 до 5 години. От друга страна средно за същите култури 14,2% насажденията са на възраст над 15 години и им предстои изтичане на срока на експлоатация и при тях започва процес на съхнене. Същевременно площите с изоставени овощни насаждения, наблюдавани с анкетата, са над 12.3 хил. дка, разпределени в над 2 хил. стопанства.

Инвестициите за създаване на трайни насаждения и напоителни съоръжения, които стават задължителни при драстичните климатични промени, са изключително големи, средствата за поддържане на градините са също много големи, в същото време овощните видове започват да плододават дълго след създаването си.

Градините се отглеждат в продължение на десетилетия на едно и също място, което определя голямата отговорност при тяхното създаване и необходимостта от задълбочен анализ и проучване на специфичните особености на индивидуалните култури, което също изисква средства.

По данни на отдел „Агростатистика“, МЗХ, и по-конкретно – базиращи се на БАНСИК - Българска анкета за наблюдение на селскостопанската и икономическа конюнктура, има съществено намаление на площите, заети с трайни насаждения за всяка година от 2010 г. до 2013 г. включително. Намалението през 2013 г. спрямо 2010 г. е в размер на 8.35%.

По данни от заявяването през кампания 2013, предоставени от Държавен фонд „Земеделие“-РА, възрастовата структура на заетите в отглеждането на трайни насаждения създава сериозен риск от изоставяне на сектора. От бенефициентите – юридически и физически лица, отглеждащи трайни насаждения, общо 24 353 кандидата, 16 289 са на възраст до 60 г., останалите 8 064 кандидата, формиращи процент от общия брой – 33.11%, са на възраст над 60. Процентно площта, която стопанисват кандидатите над 60 г., спрямо общата площ е 32.39 % или 21 769.27 ха. Предвид липсата на млади хора в селските региони, рискът тези площи да бъдат изоставени, е съществен.

По данни на отдел "Агростатистика", МЗХ, Система за земеделска счетоводна информация 2010 - 2012 се наблюдава драстично намаление както на нетния доход на стопанството като се изключат субсидиите, така и на нетния доход на годишна работна единица като се изключат субсидиите и в оранжерийното производство на зеленчуци, и в производството на плодове.

3.с. Икономическа, социална или екологична важност

Спецификата на метода на производство на плодовете и зеленчуците изисква по-ниска механизация в сравнение с други сектори, което от своя страна осигурява заетост на работна сила, осигурява се трудова заетост в селските райони с изключително ниска такава и по този начин се допринася и за съживяването на селските райони.

Продукцията на посочените подотрасли се използва, както за храна от населението, така и за суровина в хранително вкусовата промишленост (консервната, производството на безалкохолни напитки и др.). Част от отпадъчните продукти при преработката на плодовете се използва и в животновъдството за храна на животните.

Овощарството и зеленчукопроизводството имат важно значение за изхранването на българското население, тъй като плодовете и зеленчуците са неизменна част от менюто на хората.

Отглеждането на зеленчуци и овощни култури в страната спомага за повишаването на ефективността на растениевъдството, тъй като се оползотворяват сравнително по-бедни на хумус почви и терени с по-големи наклони.

3.d. Критерии за определяне на целевите сектори и производства

Обективни и недискриминиращи критерии бяха използвани при определянето на сектора Плодове и зеленчуци като подходящ за подпомагане с обвързано подпомагане. Тази дейност е със слаба възвръщаемост, ниска изкупна цена и високи разходи за производство. Обвързаната подкрепа не цели повлияването на пазарната ситуация. Обективни и недискриминационни критерии бяха използвани при определяне на плодовете, допустими по тази схема. Допустими за подпомагане по тази схема са всички трайни насаждения със значимо пазарно присъствие и значим дял в сектора, които посредством получаването на обвързано подпомагане ще могат за спомогнат за запазване на производството.

3.e. Прилагане на дерогацията в чл. 52(4) от Регламент 1307/2013

Да/Не

2.2 Название и описание на всяка мярка за подпомагане

Номер на мярката за подпомагане (съгласно номерирането в точка 1)

7

3.g. Приложими условия за допустимост

- Подпомагане се отпуска на земеделски стопани с допустими площи от минимум 0.5 ха (заедно или по отделно) от следните плодове:

Ягоди

Малини

Ябълки

Круши

Кайсии и зарзали

Праскови и нектарини

Сливи (*Prunus domestica*)

Череша

Вишни

Орехи

Десертно грозде

- Заявените за подпомагане земеделски парцели трябва да са с минимален размер 0,1 хектара;
- Годишната ставка на допустим по схемата хектар се формира като се раздели годишният бюджет по схемата на допустимите за съответната година хектари по схемата. За целите на определяне на размера на подпомагането заявената и допустима площ се намалява съответно при недостигане от заявителя на минимален добив от съответните плодове от заявените от него по схемата площи;
- Заявените за подпомагане по схемата площи следва да отговарят на условията за подпомагане по смисъла на член 32, параграфи 2, 3 и 4 от Регламент (ЕС) № 1307/2013;

3.i. Размер на финансирането (в EUR) - 2015 - 17 395 859

3.i. Размер на финансирането (в EUR) - 2016 – 17 395 859

3.i. Размер на финансирането (в EUR) - 2017 - 17 395 859

3.i. Размер на финансирането (в EUR) - 2018 - 17 395 859

3.i. Размер на финансирането (в EUR) - 2019 - 17 395 859

3.i. Размер на финансирането (в EUR) - 2020 - 17 395 859

3.j. Приложими количествени лимити – Фиксирани площи (ha) – 39 481

3.j. Приложими количествени лимити – Фиксирани добиви (t/ha) – 4,20

**3.j. Приложими количествени лимити – Фиксиран брой животни –
– неприложимо**

2.3 Название и описание на всяка мярка за подпомагане

Номер на мярката за подпомагане (съгласно номерирането в точка 1)

7

3.h. Индикативен размер на подпомагане на единица - 2015 (€/ха) – 440.61

3.h. Индикативен размер на подпомагане на единица - 2016 (€/ха) - 440.61

3.h. Индикативен размер на подпомагане на единица - 2017 (€/ха) - 440.61

3.h. Индикативен размер на подпомагане на единица - 2018 (€/ха) - 440.61

3.h. Индикативен размер на подпомагане на единица - 2019 (€/ха) - 440.61

3.h. Индикативен размер на подпомагане на единица - 2020 (€/ха) - 440.61

3. Максималната площ, определена за подпомагане на маслодайни култури

Номер на мярката за подпомагане (съгласно номерирането в точка 1)

7

Максимална фиксирана площ (ha) - неприложимо

4. Членове на юридически лица или групи

Ако е приложимо, моля индикирайте по-долу дали количествените граници съгласно чл. 52(7) се прилагат на ниво членове на юридически лица или групи.

Номер на мярката за подпомагане (съгласно номерирането в точка 1)

7

Отговор

НЕ/Да

Включете детайли по прилагането

5. Съвместимост и натрупване на подпомагане

Номер на мярката за подпомагане (съгласно номерирането в точка 1)

7

Други мерки за подпомагане от ЕС или държавни помощи

Държавни помощи

Мерки за подпомагане от ЕС

Название на мярката за подпомагане от ЕС или държавната помощ

Помощ за съфинансиране на застрахователни премии при застраховане на селскостопанска продукция

Критерии

Помощта се предоставя под формата на заплащане на застрахователни премии на земеделски производители от сектор „Плодове и зеленчуци“ при застраховане на земеделска продукция.

Правила

Помощта се предоставя на малки и средни предприятия в растениевъдството, отглеждащи овощни култури над 0,5 ха и срок на експлоатация на насажденията под 20 години; зеленчукови култури отглеждани в оранжерии над 0,1 ха и зеленчукови култури над 0,3 ха, регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители, които нямат изискуеми задължения ДФЗ и държавния бюджет.

Название на мярката за подпомагане от ЕС или държавната помощ

Помощ за компенсиране разходите на земеделски производители, свързани с изпълнение на мерки по Националната програма за контрол на вредителите в трайните насаждения през зимния период

Критерии

Помощта се предоставя под формата на субсидирани услуги за компенсиране на част от разходите на земеделските производители, отглеждащи семкови и костилкови овощни видове, по закупуване на средства за растителна защита за контрол на вредители, които са обект на Програмата, в трайните насаждения през зимния период или за т.нар. „зимни пръскания“.

Правила

Помощта се предоставя на малки и средни предприятия - земеделски производители на овощните култури, регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители, които нямат изискуеми задължения ДФЗ и държавния бюджет. Бенефициенти на помощта са земеделски производители, отглеждащи млади (неплододаващи) и плододаващи овощните насаждения.

Земеделските производители сключват договор с лицата, притежаващи разрешение за търговия на едро или дребно с продукти за растителна защита, за извършване на дейностите по доставка на продукти за растителна защита, които са разрешени за контрол на вредителите в трайните насаждения през зимния период съгласно Програмата и договори за доставка на други средства за растителна защита, които създават благоприятна среда за развитие на полезни микроорганизми, съгласно Програмата (Карбамид), с лица по смисъла на Търговския закон. Подпомагат се разходи до 10 лева с ДДС, на декар за продуктите и средствата за растителна защита.

Название на мярката за подпомагане от ЕС или държавната помощ

Програма за развитие на селските райони - Подмярка 11.1 Плащания за преминаване към биологично земеделие за ха ИЗП

Критерии

Подпомагането се предоставя под формата на годишни плащания на хектар използвана земеделска площ, ЖЕ или пчелно семейство. Бенефициентите по мярката поемат ангажимент да спазват специфичните за прилаганите от тях дейности базови изисквания за преминаване към и/или продължаване на управлението в съответствие с правилата за биологично производство.

Правила

Земеделските стопани, кандидатстващи за подпомагане по тази подмярка трябва да имат сключен договор с контролиращо лице за биологично производство, получено от министъра на земеделието и храните, за преминаване към и/или продължаване на управлението в съответствие с правилата за биологично производство.

Целта на подмярката е подпомагане на територията на цялата страна на земеделски стопани, чиито стопанства са в период на преход - преминаване на стопанството от конвенционално към биологично производство (растениевъдство, пчеларство и биологично животновъдство). Тази цел и условията за допустимост са различни от целта на схемата за обвързано подпомагане за плодове, което не поражда риск от двойно финансиране.

Название на мярката за подпомагане от ЕС или държавната помощ

Програма за развитие на селските райони – Подмярка 11.2 Плащания за поддържане на биологично земеделие за ха ИЗП

Критерии

Подпомагането се предоставя под формата на годишни плащания на хектар използвана земеделска площ, ЖЕ или пчелно семейство. Бенефициентите по мярката поемат ангажимент да спазват специфичните за прилаганите от тях дейности базови изисквания в съответствие с правилата за биологично производство.

Правила

Земеделските стопани, кандидатстващи за подпомагане по тази подмярка трябва:

- да имат сключен договор с контролиращо лице за биологично производство, получено от министъра на земеделието и храните, за преминаване към и/или продължаване на управлението в съответствие с правилата за биологично производство;
- да притежават документ, издаден от сертифицираща организация, доказващ че стопанството им е преминало периода на преход към биологично производство.

Целта на подмярката е подпомагане на територията на цялата страна на земеделски стопани, които притежават документ, издаден от сертифицираща организация, доказващ че стопанството им е преминало периода на преход към биологично производство (биологично растениевъдство, биологично животновъдство и биологично пчеларство). Тази цел и условията за допустимост са различни от целта на схемата за обвързано подпомагане за плодове, което не поражда риск от двойно финансиране.

Название на мярката за подпомагане от ЕС или държавната помощ

Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“

Критерии

Подпомагането по подмярката ще бъде насочено към модернизиране на земеделските стопанства чрез модернизиране на физическия капитал, нематериални активи, свързани с организацията и управление на стопанствата, въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии, подобряване на предпазарната подготовка и съхранение на продукцията.

Правила

Подкрепа се предоставя на територията на цялата страна, за материални и нематериални инвестиции в земеделските стопанства за покриване нуждите на същите, съобразени с техният капацитет. Подкрепата ще бъде насочена към закупуване и изграждане на инвестиции, свързани с модернизация и механизация (физически активи), съоръжения и оборудване, недвижима собственост, енергийна ефективност, за съхранение и преработка на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия и др.

1. Кандидатите за подпомагане следва да са регистрирани земеделски производители в съответствие със Закона за подпомагане на земеделските производители;
2. Минималния стандартен производствен обем на стопанството на кандидата следва да бъде не по - малко от 8 000 евро;
3. Кандидатите, юридически лица следва да докажат доход от земеделска дейност и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ;
4. Кандидатите следва да представят бизнес план /БП/, доказващ подобряване на дейността на ЗС чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности подробно описани в представения БП.

Финансовата помощ, предоставяна по подмярката, не се припокрива с обхвата на помощта предоставяна в рамките на първи стълб от ОСП.

6. Специална ситуация в целевия регион или сектор

Моля, включете подробно описание на ситуацията в целевия сектор или регион и характеристиките на специфичния вид земеделие или специалните земеделски сектори, които обосновават увеличението на размера на подпомагане в съответствие с Приложение I, точка 4 на Регламент 639/2014 – когато е целесъобразно, подробно описание на конкретното състояние на целевия регион или сектор и характеристиките на видовете селскостопански практики или специфичните селскостопански сектори, които правят процента по член 53, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 недостатъчен, за да се преодолеят констатираните трудности, и които оправдават завишеното равнище на подпомагане по член 54, параграф 2 от посочения регламент

Зеленчукопроизводството и овощарството в България преминават през дълбока криза в последните години. За периода 2002-2011 г. стойността на продукцията от тези два сектора е намаляла с над 60% по базисни цени. При производството и на плодове, и на зеленчуци има тенденция за намаление на брутната им продукция и свиване на дела им в продукцията от растениевъдство. Делът им в растениевъдството и като цяло в селското стопанство намалява респективно със 76% и със 73%. За същия период площите, реколтирани със зеленчуци, спадат с 61%, а тези с трайни насаждения (овошки, без лозя) – с близо 30%. Съществуват ясно изразени тенденции за свиване на производството през последните години и то остава значително под историческите нива. Нуждите на българските граждани и преработвателите на плодове и зеленчуци се задоволяват до 70-80% от внос.

Номер на мярката за подпомагане (съгласно номерирането в точка 1)

Описание и характеристики (текст)

Описание и характеристики (допълнителен документ)

7. Одобрение на Европейската комисия

Където е приложимо, моля включете в съответствие с Приложение I, точка 5 от Регламент 639/2014 доказване на съществуването на някоя от нуждите, посочени в член 55, параграф 1, букви а), б), в) или г) от Регламент (ЕС) № 1307/2013.

Номер на мярката за подпомагане (съгласно номерирането в точка 1)

Съгласно

Регламент 1307/2013, член 55(1)(а)

Регламент 1307/2013, член 55(1)(б)

Регламент 1307/2013, член 55(1)(в)

Регламент 1307/2013, член 55(1)(г)

Текст

8. Допълнителна информация

Моля включете всякакъв текст и/или документи, които считате за необходими за целите на подобряване на описанието на мерките за подпомагане.

Информация

Прикачен документ